

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/114/2021
Identifikačné číslo spisu: 6220200875
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6220200875.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne V.. P. A., bývajúcej v N. M. XX, zastúpenej JUDr. Ivanom Bablenom, advokátom so sídlom vo Veľkom Krtíši, ul. Mierová 1, proti žalovaným 1/ J.. Š. W., bývajúcemu v N. M. XX, 2/ Š. W., bývajúcemu v N. M. XX, 3/ E.L. W., bývajúcej v N. M. XX, 4/ Okresnému úradu Banská Bystrica, odbor dopravných prostriedkov, so sídlom v Banskej Bystrici, Nám. Ľ. Štúra 1, o určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu a iné vedenom na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 2C/18/2020, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 9. decembra 2020 sp. zn. 15Co/81/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Veľký Krtíš (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 2C/18/2020-69 z 9. septembra 2020 podanie žalobkyne 1/ z 22. mája 2020 doplnené podaniami z 1. júla 2020 a 18. augusta 2020 odmietol.
2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa 1/ sa podaním označeným ako určovacia žaloba o určenie absolútnej neplatnosti právneho úkonu a odstránenie stavu neistoty právneho postavenia žalobcov vo vzťahu k ich právu a rozsahu dedič po nebohom poručiteľovi v prislúchajúcom podiele a výmere; označila ako žalobcov 2/ a 3/ Slovenskú republiku - Slovenský pozemkový fond, Bratislava a Slovenský pozemkový fond Bratislava, regionálny odbor Lučenec, pričom žalobu podpísala len žalobkyňa 1/. Zároveň v podaní uviedla vedľajších účastníkov a navrhovaný petit bol nejasný a nezrozumiteľný. Súd prvej inštancie uzneseniami č. k. 2C/18/2020-47 z 24. júna 2020 a č. k. 2C/18/2020-63 z 4. augusta 2020, vyzval žalobkyňu 1/ na odstránenie nedostatkov podania, ktoré vytýkané vady podania žalobkyňa 1/ neodstránila.
3. Následne citoval ustanovenia § 127, § 129 ods. 1 až 4 a § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a ustálil, že žalobkyňa 1/ bola riadne poučená, aké vady podania má odstrániť a to vo vzťahu k uvedeným žalobcom 2/ a 3/, ako aj k navrhovaným intervenientom podľa ustanovení § 82 a § 86 CSP. Súd prvej inštancie považoval žalobný petit uvedený v bode 1 podania žalobkyne 1/ za nejasný a

nezrozumiteľný, nakoľko sa žalobkyňa 1/ domáhala neplatnosti vkladu na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XX, ktoré konanie označila „povolenie vkladu Z1117/63-VZ“, pričom z uvedeného listu vlastníctva (v spise na č. l. 50) vyplýva, že ako titul nadobudnutia je uvedená darovacia zmluva, ktorej vklad bol povolený pod č. V 747/2020. Taký istý titul nadobudnutia a vkladové konanie je uvedené aj na LV č. XXX (v spise na č. l. 51), ohľadom ktorého žalobkyňa uviedla, že ide „o povolenie vkladu na základe dohody OSU RII115/86 z 8. októbra 1988 - VZ 21/86“. Vo vzťahu k druhej časti navrhovaného petitu podania žalobkyňa 1/ uviedla, že sa jedná o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam po Q. M. a jeho nástupcoch. Z jej formulácie nebolo súdu prvej inštancie zrejmé, či sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva, vo vzťahu ku ktorému zo zapísaných vlastníkov na LV č. XXX a v akom podiele, resp. či sa domáhala určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva. Keďže žalobkyňa 1/ i napriek výzve a poučeniu súdu, podanie riadne neopravila a nedoplnila, v konaní pre tento nedostatok nebolo možné pokračovať, preto súd prvej inštancie jej podanie odmietol.

4. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 9. decembra 2020 sp. zn. 15Co/81/2020 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie správne postupoval, ak podanie odmietol, lebo žalobkyňa ani po výzve na odstránenie väd konania, vady neodstránila, pričom sa jedná o vady, ktoré bránia súdu vo veci riadne pokračovať. Súdu prvej inštancie vytkol iba to, že do záhlavia rozhodnutia uviedol aj ďalších žalobcov, hoci títo v skutočnosti žalobcami neboli. Následne citoval ustanovenie § 129 ods. 4 CSP a konštatoval, že z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa podala osobne žalobu na súde prvej inštancie 28. mája 2020, pričom každá strana podania bola osobne ňou podpísaná, podanie obsahovalo 32 strán spolu s prílohami. Uznesením z 24. júna 2020 súd prvej inštancie vyzval žalobkyňu na odstránenie väd podania, pričom bola konkrétne poučená, ktoré vady a ako má ich odstrániť. Zároveň bola poučená v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 CSP o procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanoveným procesným predpisom, ako aj o práve zvoliť si advokáta alebo sa obrátiť na Centrum právnej pomoci. Podaním z 26. júna 2020 žalobkyňa doplnila žalovaného 1/ a zároveň uviedla, že „zmena na základe V-747/2020 sa z 24. júna 2020 - vz. 37/20...“, žiadne nové skutočnosti z podania nevyplývali. Za správny preto považoval odvolací súd záver súdu prvej inštancie, že ani týmto podaním žalobkyňa neodstránila vytýkané vady podania. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie nemohol postupovať podľa ustanovenia § 129 ods. 4 (veta za bodkočiarkou) CSP, ktoré v rozhodnutí citoval.

5. Vo vzťahu k uvedeným stranám sporu odvolací súd uviedol, že žalobkyňa 1/ nesprávne chápala postavenie v spore, ako aj ďalších strán sporu, na ktoré odkázala a ktoré označila, predovšetkým ak ich zaradila na stranu žalobcov. Citujúc ustanovenia § 132 a § 127 CSP odvolací súd poukázal na to, že žalobkyňa 1/ podanie určené súdu prvej inštancie, ako aj to kto ho urobil, že ide o určovaciu žalobu, ktorou sa domáha vyslovenia neplatnosti právneho úkonu, ako aj určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podpísala, pričom z uvedeného je zrejmé, že sleduje prinavrátenie vlastníctva k pozemkom po Q. M. a jeho nástupcoch ako sama uviedla, resp. že namietala nesprávne rozhodnutie o povolení vkladu, pričom vychádzala z predpokladu, že v danom prípade ide o právny úkon. Z hľadiska posúdenia všeobecných náležitostí podanie spĺňa zákonom predpísané náležitosti z procesného hľadiska bez ohľadu na ich obsah, avšak nespĺňa podmienku uvedenú v ustanovení § 127 ods. 1 písm. d/ CSP, keďže táto náležitosť je splnená zrozumiteľným uvedením ostatných povinných náležitostí žaloby, pričom každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Následne s poukazom na ustanovenia § 132 ods. 1, § 133 až 136 CSP odvolací súd uviedol, že stranami sporu sú žalobca a žalovaný, pričom na strane žalobcu alebo žalovaného môže vystupovať viac subjektov. Pretože žalobkyňa podala žalobu len sama, súd prvej inštancie ju správne vyzval, aby doplnila chýbajúcu časť náležitostí žaloby a to preukázanie vôle ďalších subjektov, že v konaní podávajú žalobu a vystupujú na strane žalobcu. V konaní nebolo zistené, že by takto označené subjekty prejavili vôľu vystupovať v konaní na strane žalobcu. Z tohto dôvodu sa nestali ani stranami sporu, preto nemali byť uvedení v záhlaví rozhodnutia. Obdobne žalobkyňa označila ďalšie subjekty ako vedľajších účastníkov na strane žalobcov, pričom súd prvej inštancie s poukazom na ustanovenia § 82 a § 86 CSP konštatoval, že z konania nevyplýva, že by intervenienti vstúpili do konania z vlastného podnetu, doručením písomného podania, že vstupujú do konania. Ani v zmysle ustanovenia § 86 CSP nebolo preukázané, že by strana, ktorá má právny záujem na výsledku sporu prejavila záujem o vstup do konania. Z hľadiska procesného však tieto vady nebránili v tom, aby súd pokračoval v konaní v spore žalobkyne voči označeným žalovaným, ktorí sa stali stranami sporu bez pohľadu na ich vôľu.

6. Vo vzťahu k náležitostiam žaloby v súlade s ustanovením § 132 CSP, týkajúcim sa pravdivého a úplného opísania rozhodujúcich skutočností, označenia dôkazov žalobného návrhu odvolací súd uviedol, že zo žaloby ani z odvolania nevyplýva, aké dôkazy žalobkyňa označila na preukázanie svojich tvrdení, preto následne ustálil, že uvedená povinnosť nebola zo strany žalobkyne splnená. Konštatoval, že ak sa k žalobe, ktorá obsahuje nesúrodé tvrdenia pripoja iba rôzne listiny v podstatnej miere nečitateľné bez konkrétneho vzťahu k jednotlivým tvrdeniam, nemožno dospieť k záveru o splnení náležitostí žalobného návrhu. Z podania žalobkyne sa možno len domnievať ochrany, ktorého práva sa domáha, pričom nie je vylúčené, že jej nárok môže byť daný, avšak len za predpokladu, že bude zrozumiteľný a vykonateľný. Z dôvodu splnenia poučovacej povinnosti zo strany súdu v rozsahu poučenia o procesných právach a povinnostiach, odvolací súd nepovažoval uplatnenú námietku, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia za opodstatnenú.

7. Napokon nedostatok podania žalobkyne sa týkal aj nedostatku žalobného návrhu, t. j. petitu, v rámci ktorého ide o spresnenie všeobecnej náležitosti podania (čo sa podaním sleduje). Záver súdu prvej inštancie vo vzťahu k navrhovanému petitu označeného žalobkyňou, odvolací súd považoval za správny. Žalobkyňa podaním z 26. júna 2020 vytýkanú vadu podania neodstránila, preto žalobný návrh považoval za rozporný s odkazom na zmeny na základe podania z 24. júna 2020. Navyše žalobkyňa sa domáhala neplatnosti právneho úkonu, ktorým tvrdený vklad nie je, pretože bol vykonaný zápis záznamom, ktorý nie je právnym úkonom (Z1117/63 - VZ7/94). Navrhovaným druhým petitom sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva, pričom z jeho obsahu nebolo zrejmé, či sa vlastníckeho práva domáha sama a v akom rozsahu, či po pôvodných vlastníkoch, ktorých a v akom rozsahu, ku ktorým pozemkom individualizovaným parcelným číslom odkazuje na pôvodných vlastníkov pozemno-knižnej vložky č. 45, ktorých neidentifikovala, pričom nebolo zrejmé, či by títo vôbec mali procesnú spôsobilosť. Ak žalobkyňa odkazovala na to, že sa jedná o pozemky po Q. M. a jeho nástupcoch, odvolací súd považoval za správny záver súdu prvej inštancie, že sa domáhala určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva a v akom rozsahu. Žalobný návrh však považoval odvolací súd za nepresný, lebo súd ho nemôže modifikovať žiadnym spôsobom a tiež ho nemôže žiadnym spôsobom dotvárať, čo len odhadovať úmysel žalobkyne. Ide o prekážku, pre ktorú súd nemôže v konaní riadne pokračovať a vydať rozhodnutie, ktoré by mohlo byť aj vykonateľné. V spore o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti musí byť v návrhu nehnuteľnosť konkrétne označená tak, aby ju nebolo možné zameniť. Žalobný návrh musí obsahovať konkrétny obsah uplatneného nároku. Na záver odvolací súd podotkol, že ak si žalobkyňa uplatňovala právo na ochranu vlastníctva vo veci, môže si podať novú žalobu, preto napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP.

8. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala explicitne z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Namietala porušenie práva na spravodlivý proces spočívajúce v náležitom neodôvodnení napadnutého rozhodnutia, absencii zrozumiteľného, preskúmateľného a racionálneho odôvodnenia. Trvala na logickej súladnosti (bezrozpornosti) a vecnej konzistencii odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií. V súvislosti s porušením práva na spravodlivý proces zároveň namietala aj (ne)doručovanie podania určovacej žaloby žalovaným prostredníctvom súdu prvej inštancie. Poukázala na obsah spisu, pripojené listinné dôkazy a tvrdila, že zo spisu sa nedalo vyčítať a nedá preukázateľne dokázať, kedy bolo súdom prvej inštancie podanie o určovacej žalobe doručené žalovaným a na návrh žalobkyne po rozhodnutí súdu aj navrhnutým ostatným účastníkom konania. Zdôraznila, že vo všeobecnosti platí, že súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu okrem zákonom stanovených podmienok. Zároveň, že súd rozhoduje na základe skutkového stavu zisteného procesným postupom podľa Civilného sporového poriadku, ktorý zahŕňa najmä dokazovanie a využívanie prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany. K namietanému nesprávnemu posúdeniu poukázala na druhý dovolací dôvod, týkajúci sa odmietnutia podania žalobkyne z dôvodu, že jej podanie nespĺňalo náležitosti riadnej žaloby a nebola podaná účastníkom konania, doručovaná na vyjadrenie a k zaujatiu stanoviska. Tvrdila, že v občianskom súdnom konaní nič nebráni súdu, aby sa zaoberal otázkou platnosti právneho úkonu, predmetom ktorého bola nehnuteľnosť a to aj napriek tomu, že na jeho podklade bol uskutočnený vklad vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Argumentovala aj tým, že je potrebné zohľadniť aj niektoré zásady používané v rámci preskúmania platnosti právnych úkonov a to najmä, ich preskúmanie zo všetkých hľadísk, na ktoré Občiansky zákonník viaže ich všeobecnú platnosť. Na záver podotkla, že súčasťou práva na súdnu

ochranu a spravodlivý proces je aj právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom zároveň toho, aby strany mohli účinne uplatňovať svoje právo na opravné prostriedky. Podľa jej názoru sa jedná o vážne a neudržateľné pochybenie, ktoré klasifikuje rozhodnutia súdov nižších inštancií do kategórie nesprávneho právneho posúdenia v intenzite svojvoľného a arbitrárneho rozhodovania, ktoré možno zhojiť len podaním dovolania. Zároveň predložila návrh na odklad právoplatnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré mali spočívať v tom, že napadnuté rozhodnutie trpí zmätočnosťou. Navrhla napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na pokračovanie v konaní.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je potrebné ako neprípustné odmietnuť.

10. Podľa § 444 ods. 2 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho právoplatnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa; ustanovenie § 230 tým nie je dotknuté.

11. Dovolací súd pri posudzovaní dôvodnosti návrhu na odklad právoplatnosti nezistil splnenie podmienok v zmysle § 444 ods. 2 CSP, preto v súlade s doposiaľ ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

12. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

13. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

14. Podľa § 421 ods.1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Podľa § 421 ods. 2 CSP dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

16. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

17. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

18. Viazanosť dovolacími dôvodmi znamená, že dovolací súd ich môže skúmať len v rozsahu, v akom boli vymedzené. Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho

konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

19. V preskúmvanej veci v rámci dovolacieho prieskumu pri skúmaní prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 419 CSP v spojení s § 421 CSP, dovolací súd dospel k záveru, že prípustnosť dovolania proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu, ktorý rozhodoval o odvolaní podľa ustanovenia § 357 písm. b/ CSP je vylúčená. Negatívne vymedzenie prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 ods. 2 CSP je vyjadrením novej koncepcie rozhodovania dovolacieho súdu o mimoriadnom opravnom prostriedku, ktorá je definovaná tým, že najvyšší súd je primárne súdom právnym (okrem väd zmätočnosti), teda bude sa vždy vzťahovať k právnym otázkam (§ 432 CSP). I keď skúmanie prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nerozlišuje rozhodnutia z hľadiska formy, ale vychádza z obsahového hľadiska rozhodnutí odvolacieho súdu, vymedzuje neprípustnosť uplatnenia dovolania proti uzneseniam (všeobecne t. j. potvrdzujúcim i zmeňujúcim) uvedeným

v ustanovení § 357 písm. a/ až n/ CSP, proti ktorým je prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, o ktorom rozhoduje odvolací súd. V takom prípade sa jedná o procesné rozhodnutie odvolacieho súdu, t. j. také, ktoré súd vydá bez toho, aby vec vecne prejednal, preto ich prieskum dovolacím súdom z hľadiska (ne)správneho právneho posúdenia je logicky vylúčený.

20. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

21. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

22. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

23. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v ustanovení § 420 písm. f/ CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

24. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019). Pri posudzovaní namietaného nesprávneho procesného postupu, ktorý spočíva v tom, že strane bolo znemožnené uskutočňovať jej patriace procesné práva, je nevyhnutné posudzovať intenzitu zásahu do práva na spravodlivý proces a jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv je potrebné hodnotiť v kontexte celého súdneho konania, v kontexte dopadu na ďalšie procesné postupy súdu a možnosti strany namietat alebo zvrátiť nesprávny postup súdu.

25. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda proces prejednávania sporu znemožňujúci strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaci možnosti jej aktívnej účasti na konaní (R 129/1999, rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“

možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

26. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnomu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

27. Dovolací súd aplikujúc ustanovenie § 124 CSP v spojení s čl. 11 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP posudzoval dovolanie aj podľa jeho obsahu a v snahe autenticky porozumieť textu dovolania ako celku (IV. ÚS 15/2021, I. ÚS 336/2019) dospel k záveru, že postupom súdov nižších inšancií nedošlo k porušeniu procesných práv dovolateľky, lebo existenciu vady zmätočnosti v konaní nezistil. Z okolností danej veci vyplýva, že dôvodom odmietnutia podania dovolateľky boli neodstránené vady podania (spočívajúce najmä v nedostatku náležitosti žaloby v zmysle § 132 ods. 2 a 3 CSP, nezrozumiteľného a nejasného žalobného návrhu), pre ktoré súdy nemohli v konaní pokračovať. Odvolací súd sa v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zákonom zodpovedajúcim spôsobom vysporiadal s jednotlivými vadami podania dovolateľky, spočívajúcimi vo vymedzení okruhu strán sporu najmä žalobcov 2/ a 3/. Konštatoval, že žalobkyňa ako dominus litis disponuje s konaním a jeho predmetom, a nikoho nemožno nútiť, aby sa stal aktívnou stranou konania. Pokiaľ súd prvej inštalcie vyzval žalobkyňu na doplnenie chýbajúcej náležitosti žaloby a to preukázanie vôle ďalších subjektov, bez ich preukázania sa nestali stranou v spore, samozrejme okrem žalovaných, ktorí sa stávajú stranou sporu bez ohľadu na ich vôľu.

28. Súd prvej inštalcie k navrhovaným „vedľajším účastníkom“ žalobkyňou, správne postupoval, ak uznesením č. k. 2C/18/2020-47 z 24. júna 2020, poučil žalobkyňu o vstupe intervenientov do konania v zmysle ustanovení § 82 až § 86 CSP a zároveň ju vyzval na doplnenie potrebných údajov k identifikácii navrhnutých osôb, vrátane procesného návrhu o vstupe do konania. Z obsahu spisu však nevyplýva, žeby uvedené subjekty žalobkyňou, ani ona samotná oznámili, že vstupujú do konania z vlastného podnetu a z vlastnej vôle. Z procesného hľadiska však uvedený nedostatok nepredstavoval vadu podania, pre ktorú by súd nemohol pokračovať v konaní. Avšak bez procesného návrhu o vstupe do konania (§ 82 CSP), resp. oznámenia o spore stranou v spore a výzvou na vstup do konania (§ 86 CSP), nebolo povinnosťou súdu prvej inštalcie o prípustnosti intervencie v zmysle ustanovenia § 83 CSP rozhodnúť, preto túto uplatnenú námietku nemožno považovať za opodstatnenú. I napriek splneniu manuálnej povinnosti súdu o poučení procesných práv a povinností strany v spore, v súlade s ustanovením § 160 ods. 1 CSP a možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci, či zvolenie si právneho zástupcu z radov advokátov, žalobkyňa podaním z 26. júna 2020 vytýkané vady podania neodstránila.

29. Za rozhodujúce pre posúdenie namietaného (ne)správneho procesného postupu súdov, a teda či vyhodnotenie, či súd prvej inštalcie v konaní mohol pokračovať alebo nie, v zmysle ustanovenia § 129 ods. 3 CSP, bol nedostatok žalobného návrhu, spočívajúci v pravdivom a úplnom opísaní rozhodujúcich skutočností, označení dôkazov, ako aj nejasný a presne nesformulovaný žalobný návrh (petit). Na odstránenie týchto väd bola žalobkyňa vyzvaná uznesením č. k. 2C/18/2020-63 z 4. augusta 2020. Z jej podania z 18. augusta 2020 odvolací súd správne ustálil, že navrhovaným prvým petitom sa domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu, ktorým bol tvrdý vklad, pričom vykonaný zápis do katastra nehnuteľností bol vykonaný záznamom, ktorý nie je právnym úkonom (Z 1117/63-VZ7/94). Druhým navrhovaným petitom sa domáhala určenia vlastníckeho práva, ale z jeho formulácie nebolo jasné, či sa vlastníckeho práva domáhala sama a v akom rozsahu, alebo či pre pôvodných vlastníkov a ktorých, v akom rozsahu a ku ktorým pozemkom s určeným parcelným číslom, s odkazom na pozemno-knižnú vložku č. 45, ktorých neidentifikovala, preto ani nebolo zrejmé, či majú procesnú spôsobilosť. I napriek tomu, že odkazovala na to, že sa jedná o pozemky po Q. M. a jeho nástupcoch, zrejmé sa domáhala určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva. Dovolací súd súhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu, že vyššie uvedené vymedzenie žalobného návrhu je nepresné, lebo súd je v sporovom konaní

viazaný žalobným návrhom strany sporu, ktorého znenie nemôže modifikovať.

30. Za nedôvodnú považoval dovolací súd aj námietku týkajúcu namietaného nedoručenia podania určovacej žaloby žalovaným. V danom prípade vzhľadom k tomu, že súdy nižších inštancií pre neodstránené vady podania žalobkyňou, po predchádzajúcom poučení o možnosti odmietnutia podania (§ 129 ods. 2 CSP), podanie ako neúplné odmietli v súlade s ustanovením § 129 ods. 3 CSP, nemohli v konaní pokračovať. Odmietnutím podania nedošlo k rozhodnutiu vo veci samej. Konanie sa začína doručením žaloby (§ 156 CSP), pokiaľ spĺňa náležitosti žalobného návrhu v súlade s ustanovením § 132 CSP. Vzhľadom k tomu, že takáto procesná situácia v danom prípade nenastala, nebolo potrebné konať resp. doručovať neúplné podania žalovaným, prípadne intervenientom o vstupe, ktorých do konania nebolo procesným uznesením rozhodnuté v súlade s ustanovením § 83 CSP.

31. V súvislosti s namietaným nedostatočným odôvodnením dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza, že z odôvodnení rozhodnutí súdov (odvolacieho a súd prvej inštancie), chápaných v ich organickej (kompletizujúcej) jednote (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), je dostatočne zrejmé, ako sa odvolací súd vysporiadal s relevantnými námietkami žalobkyne, jasne a zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých dôvodov považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne. Odôvodnenie uvedené v bode 14 až 38 v spojení s odôvodnením uvedeným súdom prvej inštancie v celom jeho kontexte, spĺňa náležitosti odôvodnenia vyplývajúce z ustanovení § 220 ods. 2 v spojení s § 393 ods. 2 CSP, lebo zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosť jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé, premisy v ňom zvolené aj závery, ku ktorým na ich základe dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť. Vysporiadanie sa s podstatnými námietkami uplatnenými v odvolacom konaní, odvolacím súdom možno považovať za dostatočné aj v zmysle ustanovenia § 387 ods. 3 CSP. Takéto rozhodnutie nemožno považovať za nepresvedčivé, lebo na potvrdenie správnosti doplnil aj ďalšie dôvody, najmä v reakcii a za účelom vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami. Z ich obsahu nevyplýva nepresvedčivosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

32. Z ustálenej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu vyplýva, že prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napádaného rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci v zásade nezakladá vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Do úvahy preto neprichádza ani relevantnosť námietky, že odvolací súd nedostatočným odôvodnením rozhodnutia dovolateľke znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti považuje dovolací súd za potrebné poznamenať, že odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia nemusí dať odpoveď na všetky odvolacie námietky uvedené v odvolaní, ale len na tie, ktoré majú pre rozhodnutie o odvolaní podstatný význam, ktoré zostali sporné, alebo na ktoré považuje odvolací súd za nevyhnutné dať odpoveď z hľadiska doplnenia dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie (II. ÚS 78/05). Za podstatný je potrebné považovať taký argument, ktorý je relevantný, teda má vecnú súvislosť s prejednávanou vecou a zároveň je takej povahy, že v prípade jeho preukázania (samostatne alebo v spojitosti s ostatnými okolnosťami) môže priniesť rozhodnutie priaznivejšie pre odvolateľa (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. (Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, 1296 s.).

33. K dovolateľkou tvrdenej arbitrárnosti či svojvôli napadnutého rozhodnutia, dovolací súd uvádza, že z judikatury ústavného súdu vyplýva, že arbitrárnosť môže mať v súdnych rozhodnutiach rôznu podobu. Môže ísť o extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním, alebo môže ísť o taký výklad zákona, ktorý nemá oporu v medziach rozumného a prípustného výkladu zákona. Tiež môže spočívať v takom hodnotení dôkazov, ktoré je vykonané bez akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery. O arbitrárne rozhodnutie ide vtedy, ak je svojvoľné. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (II. ÚS 264/05, I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06). Napokon ústavný súd považuje za protiústavné a arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne

skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, I. ÚS 200/2012). O takýto prípad sa v danej veci nejedná, preto dovolateľka neopodstatnene namieta porušenie jej procesných práv v takej miere, že by malo dôjsť k porušeniu práva na spravodlivý proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Len sama skutočnosť, že sa dovolateľka s názormi súdov nižších inštancií nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 29/2023).

34. Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd aj vo vzťahu k implicitnému vymedzeniu dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP odmietol dovolanie v súlade s ustanovením § 447 písm. c/ CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

35. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.